

# *Lescuraea patens*

## Raspbågmossa



**Klass:** Bryopsida (egentliga bladmossor), **Ordning:** *Hypnales*, **Familj:** *Leskeaceae*, **Släkte:** *Lescuraea* (bågmossor), **Art:** *Lescuraea patens* - raspbågmossa Lindb. **Synonymer:** *Lescuraea patens* (Lindb.) H. Arn. & C. Jens., *Pseudoleskea patens* (Lindb.) Kindb.

### Kännetecken

Växer i lösa, mörkgröna eller brunaktiga mattor. Skotten är 1-4 cm långa och oregelbundet förgrenade. De längsveckade bladen är raka eller svagt ensidigt krökta, äggrunda till brett äggrunda och smalnar i övre delen gradvis av till en relativt kort och bred spets. Bladnerven är enkel och når nästan upp till bladspetsen. Den är knottrig på övre delen av ryggsidan. Cellerna i bladmitten är 6-19 × 6-10(-12) µm och har en stor central mamill. Bashörncellerna är kvadratiske eller liggande rektangulära och bildar ett brett band längs den nedre bladkanten. Sporkapslarna är horisontella eller lutande och har en något reducerad inre tandkrans med ofta dåligt utvecklade cilier. Raspbågmossa skiljer sig från övriga bågmossor genom sina korta celler med en centralt placerad mamill.

### Utbredning och status

Arten är mindre vanlig i fjällkedjan upp till lågalpin region, men förekommer även på enstaka växtplatser i låglandet. Arten är antagligen försvunnen från äldre kända platser i Götaland. På den "klassiska" lokalen på Ållebergs "änne" var vid besök 1993 populationen ytterst liten trots att rasbranten troligen är oförändrad de senaste 100 åren. Arten finns i Norge, Island och Färöarna. I Norge förekommer den sällsynt i de södra och östra delarna medan arten lokalt är rätt allmän nära kusten i Hordaland och ute på Lofoten (Hagen 1908-29). I Finland är den endast uppgiven från Åland (ej återfunnen). Den finns också i övriga Europa, Asien och Nordamerika.

### Ekologi

Raspbågmossa växer på block och klippor, främst i områden med basisk berggrund. Den är mest funnen i skogsklädda bergsbranter, på klippblock eller skuggade bergväggar, oftast neutrala eller svagt sura bergarter men i Norge även på kalk. De flesta förekomsterna ligger i skogsbältet, men den är i norra Sverige även funnen exponerat i fjällbjörkskog eller bland vide och i Norge har den påträffats på 1 400 m. ö. h. (Hagen 1908-29).

### Hot

Ingrepp som innebär drastisk förändring i ljus- och fuktighetsförhållandena utgör ett tänkbart hot mot arten.

### Åtgärder

Samtliga kända lokaler bör återbesökas för att kontrollera artens status samt för att mer exakt undersöka dess miljökrav i Sverige. Aktuella fyndplatser bör meddelas berörd myndighet så att de kan skyddas från exploatering.

### Övrigt

Utländska namn - NO: Røjsraspmose; FI: raspikoukerosammal; IS: Gjótuleskja, GB: Patent Leskea.

### Naturvård

**Konventioner:** Typisk art i 6170 Alpina kalkgräsmarker (Alpin region (ALP))

## Litteratur

---

Hagen, I. 1908-29. Forarbeider til en norsk løvmosflora. *Kongel. Norske Vidensk. Selsk. Skr.* (Trondheim).

Hedenäs, L. 2014. *Lescuraea patens* raspbågmossa s. 157. I: Nationalnyckeln till Sveriges flora och fauna. [AJ 37-57], Bladmossor: skirmossor-baronmossor : Bryophyta: Hookeria-Anomodon. Artdatabanken, Sveriges lantbruksuniversitet, Uppsala.

Lawton, E. 1957. A revision of the genus *Lescuraea* in Europe and North America. *Bull. Torr. Bot. Club* 84: 281-307.

## Författare

---

Tomas Hallingbäck 1998. Uppdaterad 2010. Rev. Lars Hedenäs 2014.